ព្រឹត្តិបត្រព័ត៌មាន

គណៈកម្មាធិការអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដើម្បីសិទ្ធិកុមារ

NGO Committee on the Rights of the Child

NGOCRC

ឆ្នាំទី៤លេខ១៣ ខែមករា_មិនាឆ្នាំ២០០៧

មាតិកា ទំព័រ

កិច្ចប្រជុំពិភាក្សាអំពីធម្មនុញ្ញភាពនៃច្បាប់ស្តីពីស្ថានទំងន់ទោសនៃបទឧក្រិដ្ឋ ១

វេទិកាកុមារ ពិគ្រោះយោបល់លើសេចក្តីព្រាងរបាយការណ៏ការអនុវត្តន៏អនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ.....................៣

សិក្ខាសាលាចែកចាយស្ថិតិរួមរបស់អង្គការនានា ស្តីពីការរំលោភ និងជួញដូរនៅឆ្នាំ ២០០៣-២០០៤.....................២

ទស្សនកិច្ចរបស់គណៈប្រតិភូភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៏អន្តរជាតិស៊ុយអែត...............៧

សិក្ខាសាលាស្តីពីការរៀបចំកម្មវិធីដោយផ្អែកលើសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់កុមារ....................................៨

សេចក្តីថ្លែងការណ៏ស្តីពីស្ថានភាពកុមារ...៩

កិច្ចប្រជុំពិភាក្សាអំពីធម្មនុញ្ញភាពនៃច្បាប់ស្តីពីស្ថានទំងន់ទោសនៃបទឧក្រិដ្ឋ

គណៈកម្មាធិការអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដើម្បីសិទ្ធិកុមារ សហការជាមួយអង្គការជំនួយផ្នែកច្បាប់នៃកម្ពុជា រៀបចំកិច្ចប្រជុំពិភាក្សាអំពីធម្មនុញ្ញភាពនៃច្បាប់ស្តីពីស្ថានទម្ងន់ទោសនៃបទឧក្រិដ្ឋ និងសំដែងនូវការព្រួយបារម្ភអំពីសិទ្ធិត្រឹមត្រូវតាមផ្លូវច្បាប់ និងសិទ្ធិផ្សេងៗទៀតរបស់កុមារ ដែលកំពុងប្រឈមមុខនឹងផ្លូវច្បាប់ ដោយមានតំណាងចូលរួមមកពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ជាតិ និងអន្តរជាតិដែលធ្វើការពាក់ព័ន្ធនឹងកុមារ អង្គការសិទ្ធិមនុស្ស អង្គការបំរើសេវាកម្មច្បាប់ដល់ជនក្រីក្រ វិទ្យាស្ថានគ្រប់គ្រងបូពា៌-បស្ចិម EWMI និងឧត្តមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស។

ក្រុមអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការសិទ្ធិមនុស្ស យល់ឃើញថាច្បាប់ស្តីពីស្ថានទំងន់ទោសនៃបទឧក្រិដ្ឋ ដែលបានប្រកាសអោយប្រើកាលពីថ្ងៃទី០៧ ខែមករា ឆ្នាំ ២០០២ បានបង្កអោយមានផលប៉ះពាល់ជាច្រើនទៅលើកុមារ ដែលច្បាប់នេះបានលប់ចោលពីលទ្ធភាពរបស់ចៅក្រម ក្នុងការពិចារណាពីស្ថានសំរាល ដើម្បីបន្ថយ

តទៅទំព័រទី១១

សិក្ខាសាលាចែកចាយស្ថិតិរួមរបស់អង្គការនានា ស្តីពីការរំលោភ និងជួញដូរនៅឆ្នាំ ២០០៣-២០០៤

សិក្ខាសាលាស្តីពីការចែកចាយស្ថិតិរួមរបស់ អង្គការនានា ស្តីពីការរំលោភ និងជួញដូរនៅឆ្នាំ២០០៣-២០០៤ ត្រូវបាន រៀបចំឡើងនៅព្រឹកថ្ងៃទី ២៧ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០០៧ នៅសណ្ឋាគារ សាន់វេ ក្រោមកិច្ចសហការរៀបចំរវាង គណៈកម្មាធិការបំបាត់ ពេស្យាចារ ការរំលោភ និងជួញដូរកុមារនៅកម្ពុជា (អ៊ិកផាត កម្ពុជា) និងគណៈកម្មាធិការអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដើម្បី សិទ្ធិកុមារ ដោយទទួលបានជំនួយឧបត្ថម្ភថវិកា ពីអង្គការ **ANESVAD** ។ សិក្ខាសាលានេះ មានអ្នកចូលរួមមកពីស្ថាប័នរដ្ឋ ស្ថានទូត និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ជាតិ និងអន្តរជាតិនានា សរុបចំនួន ៤៦ នាក់ ។

លោក ជា ពីដែន អនុប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលរបស់ គណៈកម្មាធិការអ៊ិកផាតកម្ពុជា មានប្រសាសន៍ក្នុងឱកាសបើក សិក្ខាសាលានោះថា កន្លងមកអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលនានាមាន ការលំបាកក្នុងការស្វែងរកទិន្នន័យដែលអាចជឿទុកចិត្តបាន ដោយសារថា អង្គការខ្លះធ្វើការប្រមូលគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ ក្នុង ទ្រង់ទ្រាយតូច និងមិនបានចែកចាយអោយបានទូលំទូលាយ ហើយរបាយការណ៍ក្នុងថ្ងៃនេះ ជាលទ្ធផលនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិ-ការ របស់យើងទាំងអស់គ្នា ក្នុងការចងក្រងទិន្នន័យរួមស្តីពីការ រំលោភ និងជួញដូរក្នុងឆ្នាំ ២០០៣-២០០៤ ។ លោកបានបន្ត អំពាវនាវដល់ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល អង្គការ និងស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធ ទាំងអស់ មេត្តាចូលរួម និងបន្តចូលរួមសហការក្នុងគម្រោង ប្រមូលទិន្នន័យនេះ ក្នុងដំណាក់កាលទី ២ និង ដំណាក់កាល ក្រោយៗទៀត ដើម្បីអោយយើងអាចមានទិន្នន័យគ្រប់គ្រាន់ សំរាប់វិភាគ និងតាមដានការប្រែប្រួលករណីនេះ ។

លោក ជិន ចាន់វាសនា នាយកប្រតិបត្តិគណៈ-កម្មាធិការអ៊ិកផាតកម្ពុជា បញ្ជាក់ថា គំរោងនេះមានគោល បំណងផ្តល់នូវ ការវិភាគលើស្ថិតិដែលអាចជឿទុកចិត្តបាន សំរាប់ករណីរំលោភសេពសន្ថវៈ និងជួញដូរមនុស្សដែលបាន រក្សាទុក (២០០៣ -២០០៤) ដើម្បីផ្តល់ជាព័ត៌មាន ដែលមាន សារៈសំខាន់សំរាប់ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការរៀបចំ គំរោងទៅអនាគត និងផ្តល់នូវការកត់ត្រាត្រឹមត្រូវ ដើម្បី តាមដានពិនិត្យលើភាពជឿនលឿន និងការផ្លាស់ប្តូរនៅពេល ខាងមុខ និងសំរបសំរួលនូវកំណត់ត្រារបស់ អង្គការមិនមែន រដ្ឋាភិបាល ដើម្បីធានានូវរបាយការណ៍ដ៏ត្រឹមត្រូវ និងការចែក ចាយនូវព័ត៌មានសំខាន់ៗ និង ពង្រឹងនូវកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងធនធានរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការធ្វើការ ទប់ស្កាត់ ករណីរំលោភសេពសន្ថវៈ និងជួញដូរមនុស្ស និងដើម្បីជួយជនរងគ្រោះ ។

លោកបានបន្តទៀតថាគម្រោងនេះកន្លងមកមានការ ចូលរួមសហការពីអង្គការជាតិនិងអន្តរជាតិ ចំនួន២២ ដែលក្នុង នោះភាគច្រើនជាសមាជិករបស់ បណ្តាញគណៈកម្មាធិការ អ៊ិកផាតកម្ពុជា និងបណ្តាញគណៈកម្មាធិការអង្គការមិនមែន រដ្ឋាភិបាលដើម្បីសិទ្ធិកុមារ ដែលរួមមានៈ អង្គការអាហ្វេស៊ីប (AFESIP) អង្គការកុមារកម្ពុជា(CoC) អង្គការភ្នាក់ងារ អភិវឌ្ឍន៍ស្ត្រីកម្ពុជា(CWDA) អង្គការគាំពារកុមារដែលងាយ ទទួលរងគ្រោះ(VCAO) អង្គការហាការ(Hagar) មជ្ឈមណ្ឌល ថែទាំសុខភាពកុមារ(HCC) អង្គការជំនួយផ្នែកច្បាប់នៃកម្ពុជា (LAC) អង្គការការពារយុត្តិធម៌កុមារ(PJJ) អង្គការទស្សនៈ ពិភពលោកកម្ពុជា(WVC) សមាគមកុមារកម្ពុជាប្រឆាំង ទុរភិក្ស និងហិង្សា(CCASVA) មជ្ឈមណ្ឌលកម្ពុជា

តទៅទំព័រទី5

វេទិកាកុមារ ពិគ្រោះយោបល់លើសេចក្តីព្រាងរបាយការណ៍ ការអនុវត្តអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ

ឯកឧត្តមអ៊ិត សំហេង និងក្រុមកុមារតស៊ូមតិ

វេទិកាកុមារបានប្រមូលផ្តុំតំណាងកុមារ ដែលមានអាយុពី១៤-១៧ឆ្នាំ ចំនួន២៦នាក់មក ពីខេត្ត/ក្រុង ចំនួន៨ (ប៉ោយប៉ែត-ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ រតនះគីរី សៀមរាប ពោធិ៍សាត់ កំពង់ចាម តាកែវ ក្រុងព្រះសីហនុ និងក្រុងភ្នំពេញ) ដើម្បីជជែកពិភាក្សា និងផ្តល់យោបល់លើសេចក្តីព្រាងរបាយការណ៍លើកទី២ និងទី៣របស់រដ្ឋាភិបាល ស្តីពីការអនុវត្តអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិកុមារ នៅកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០០-២០០៦។ វេទិកានេះត្រូវបានដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលដោយតំណាងកុមារ និងយុវជនវ័យក្មេងមកពី គណៈកម្មាធិការកុមារអង្គការជំនួយកុមារដើម្បីការរួបរួម និងការចូលរួម និងបណ្តាញកុមារអ្នកតស៊ូមតិនៃគណៈកម្មាធិការអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដើម្បីសិទ្ធិកុមារ។

វេទិកាកុមារនេះត្រូវបានសហការរៀបចំឡើង ដោយក្រុមប្រឹក្សាជាតិកម្ពុជាដើម្បីកុមារ (ក.ជ.ក.ក) និងគណៈកម្មាធិការអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដើម្បីសិទ្ធិកុមារ កាលពីថ្ងៃទី២៥-២៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៧ នៅសាលប្រជុំទីស្តីការក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា។

លោកស្រី ច័ន្ទ ហារ៉ានវដ្តី អគ្គលេខាធិការក្រុមប្រឹក្សាជាតិកម្ពុជាដើម្បីកុមារ មានប្រសាសន៍ថា វេទិកាកុមារក្នុងពេលនេះ មានគោលបំណងអោយក្មួយៗកុមារ មានឱកាសផ្តល់មតិយោបល់ពិនិត្យលើរបាយការណ៍ស្តីពីការអនុវត្តសិទ្ធិកុមារ ដោយពិនិត្យ មើលទៅលើចំណុចខ្វះខាត ការបារម្ភរបស់កុមារលើបញ្ហានានា និងលើកឡើងជាអនុសាសន៍ដើម្បីអោយ ក.ជ.ក.ក លើកយកទៅពិចារណា និងរៀបចំដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសេចក្តីព្រាងរបាយការណ៍។ លោកស្រីបន្តទៀតថា ក.ជ.ក.ក ជាស្ថាប័ន អន្តរក្រសួងដែលមានសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីជាប្រធានកិត្តិយស ឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសង្គមកិច្ចអតីតយុទ្ធជននិងយុវនីតិសម្បទា ជាប្រធាន និងឯកឧត្តម លោកជំទាវតំណាងស្ថាប័នចំនួន១៨ទៀត ជាអនុប្រធាន និងជាសមាជិក។ ក្រុមប្រឹក្សានេះមានតួនាទីៈ ១-សម្របសម្រួលជំរុញការអនុវត្តន៏អនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ ២-ធ្វើការត្រួតពិនិត្យតាមដានលើសកម្មភាព និងកម្មវិធីទាំងឡាយ ដែលទាំងស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាលក៏ដូចជាស្ថាប័នអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល បាន និងកំពុងអនុវត្តន៏នៅប្រទេសកម្ពុជា ៣-ផ្សព្វផ្សាយទាក់ទាញមតិគាំទ្រពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិកុមារ ៤-ជាសេនាធិការរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការរៀបចំសេចក្តីព្រាងរបាយការណ៍ស្តីពីស្ថានភាពកុមារ ដើម្បីដាក់ជូនអង្គការសហប្រជាជាតិ។

លោកស្រី អាសាកូ តំណាងអង្គការយូនីសេហ្វ បានមានប្រសាសន៏ថា វេទិកាកុមារក្នុងថ្ងៃនេះ ផ្តល់ឱកាសអោយប្អូនៗកុមារ បានចូលរួមបញ្ចេញមតិទស្សនៈ ទៅលើការអនុវត្តអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារនៅកម្ពុជា ដែលគំនិត និងទស្សនៈរបស់ប្អូនៗកុមារ នឹងត្រូវដាក់បញ្ចូលទៅក្នុង សេចក្តីព្រាងរបាយការណ៍

តទៅទំព័រទី៤

តមកពីទំព័រទី៣

ការអនុវត្តអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ ដែលនឹងដាក់ជូនគណៈកម្មា-ធិការសិទ្ធិកុមារ នៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ។

ឯកឧត្តម អ៊ិត សំហេង ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិកម្ពុជាដើម្បីកុមារ និងជារដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង សង្គមកិច្ចអតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ក្នុងឱកាសបិទវេទិកាកុមារ បានសំដែងនូវក្តីសប្បាយរីករាយ និងថ្លែងអំណរគុណដល់អង្គការយូនីសេហ្វ ដែលបានឧបត្ថម្ភអោយមានវេទិកានេះឡើង។ ឯកឧត្តម សូមស្វាគមន៏យ៉ាងកក់ក្តៅចំពោះរាល់មតិយោបល់និងអនុសាសន៏ទាំងឡាយដែលជាលទ្ធផលនៃវេទិកានេះ។ ឯកឧត្តម បន្តទៀតថា តាងនាមអោយក្រុមប្រឹក្សាជាតិកម្ពុជាដើម្បីកុមារ ឯកឧត្តម មានការសប្បាយរីករាយក្នុងការស្តាប់មតិយោបល់ របស់ក្មួយៗកុមារ ហើយមតិយោបល់ទាំងនេះ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីស្ថានភាពពិតជាក់ស្តែង របស់កុមារនៅប្រទេសកម្ពុជា។ ឯកឧត្តម ស្វាគមន៏ និងទទួលយកអនុសាសន៏ដែលបានលើកឡើងទាំងអស់ ទៅធ្វើការឆ្លុះបញ្ចាំងនិងរៀបចំបញ្ចូលក្នុងរបាយការណ៏ជាតិ។

ឯកឧត្តមបានថ្លែងអំណរគុណចំពោះអ្នកសម្របសម្រួលជាក្រុមកុមារ និងយុវជន ដែលបានជួយគាំទ្រ ដឹកនាំអោយក្មួយៗកុមារអាចបញ្ចេញមតិយោបល់ទាំងនោះបាន។

ខាងក្រោមនេះជាលទ្ធផលនៃអង្គវេទិកាដែលរាយការណ៏ជូនដោយតំណាងកុមារទៅកាន់ឯកឧត្តម ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិកម្ពុជាដើម្បីកុមារ និងសមាជិក សមាជិកា នៃក្រុមប្រឹក្សានេះ ជារដ្ឋលេខាធិការ អនុរដ្ឋលេខាធិការ និងតំណាងក្រសួងស្ថាប័នចំនួន១៨។ ការពិភាក្សានិងរាយការណ៏ផ្អែកទៅលើប្រធានបទចំនួន៤ យោងទៅតាមការណែនាំក្នុងការធ្វើរបាយការណ៏សំរាប់រដ្ឋជាភាគី។

១-<u>ក្រុមទី ១ : សិទ្ធិ និងសេរីភាព ការអប់រំ ការលំហែ និងសកម្មភាពវប្បធម៌</u>

<u>ការចូលរួម</u> :

<u>ចំណុចខ្វះខាត</u> :

-ទិវា ១ មិថុនា មិនទាន់បានរៀបចំនៅគ្រប់ខេត្តក្រុងនៅឡើយ

-ចំនួននៃការចូលរួមរបស់កុមារនៅមានកំរិតទាប

-មិនទាន់មានកញ្ចប់ថវិកាជាតិសំរាប់គាំទ្រគំនិតផ្តួចផ្តើម និងសកម្មភាពគាំទ្រដោយកុមារ

-មិនទាន់មានតំណាងកុមារចូលរួមក្នុងការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍឃុំសង្កាត់

-កម្មវិធីសាលាមេត្រីមិនទាន់ត្រូវបានអនុវត្ត និងមិនទាន់មានអ្នកយល់ដឹងស្គាល់

-ដំណើរការកែទំរង់ប្រព័ន្ធអប់រំនៅមានសន្ទុះយឺត

-ការផ្តល់អាហារូបករណ៏ដល់កុមារក្រីក្រមិនទាន់បានគ្រប់គ្រាន់

-មិនទាន់មានបណ្តាញកុមារថ្នាក់ជាតិ និងគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់

-ពុំទាន់មានការជួយឧបត្ថម្ភ និងគាំទ្រគ្រប់គ្រាន់ដល់ការបង្កើតអោយមានក្រុមបណ្តាញកុមារគ្រប់ខេត្ត-ក្រុង

-ការផ្សព្វផ្សាយពីសារៈសំខាន់នៃការចូលរួមរបស់កុមារមិនទាន់បានទូលំទូលាយ

-វេទិកាជាតិទាក់ទងនឹងពលកម្មកុមារមិនទាន់បានបញ្ចូលអោយមានការចូលរួមពីកុមារនៅឡើយ

<u>អនុសាសន៏</u> :

-បង្កើតយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយសិទ្ធិកុមារតាមបណ្តាខេត្តដាច់ស្រយាល ដោយមានការចូលរួមពីកុមារអោយបានច្រើន (ពិសេសកុមារដែលមានបទពិសោធន៏)

-បង្កើតអោយមានវេទិកាកុមារថ្នាក់ជាតិទាក់ទងពលកម្មកុមារដោយមានការចូលរួមពីកុមារ

-បង្កើតអោយមានវេទិកាថ្នាក់ជាតិស្តីពីការចូលរួមរបស់កុមារ

តទៅទំព័រទី៥

តមកពីទំព័រទី៤

កិច្ចពិភាក្សារបស់ក្រុមកុមារលើប្រធានបទៈ ការអប់រំ

-ពង្រឹងបន្ថែមអោយមានការផ្សព្វផ្សាយពីសិទ្ធិកុមារ ដោយមានការចូលរួមពីកុមារក្នុងគ្រប់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ

-បង្កើតអោយមានទិវាកុមារអន្តរជាតិ ១ មិថុនា នៅគ្រប់ខេត្ត

-ជំរុញអោយកុមារជនជាតិភាគតិចចូលរួមអោយបានកាន់តែច្រើនចំពោះរាល់សកម្មភាពដែលទាក់ទងនឹងកុមារ

-បង្កើតកញ្ចប់ថវិការបស់រដ្ឋាភិបាលសំរាប់សកម្មភាពចូលរួម និងគាំទ្រគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់កុមារ

-ចង់អោយតំណាងកុមារចូលរួមក្នុងការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ-សង្កាត់

-ជួយឧបត្ថម្ភ និងគាំទ្រដល់ការបង្កើតអោយមានក្រុម និងបណ្តាញកុមារថ្នាក់ជាតិ រហូតដល់ថ្នាក់មូលដ្ឋាន

-ពង្រីកការផ្សព្វផ្សាយពីសិទ្ធិកុមារតាមគ្រប់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ដោយមានការចូលរួមពីកុមារ

-សុំអោយដាក់ថ្ងៃ ១ មិថុនា ជាថ្ងៃឈប់សំរាកជាតិ

-សូមអោយកុមារ និងយុវជនចូលរួមរាល់សកម្មភាព ឬកិច្ចប្រជុំដែលទាក់ទងនឹងកុមារ

<u>ការអប់រំ</u> :

<u>ចំណុចខ្វះខាត</u> :

១-<u>គ្រូបង្រៀន</u>

-គ្រូបង្រៀនមានចំនួនតិច

-ដាក់គ្រូខុសមុខជំនាញ

-គ្រូមួយចំនួនតូចខ្វះគរុកោសល្យបង្រៀន

-ប្រាក់ខែគ្រូបង្រៀនតិច និងបើកប្រាក់ខែមិនទៀងទាត់

-គ្រូមួយចំនួនចូលចិត្តប្រមូលលុយសិស្ស ឬលក់របស់របរ ឯកសារដើម្បីប្រមូលលុយពីសិស្ស

-គ្រូមួយចំនួនអត់យកចិត្តទុកដាក់អំពីគុណភាពនៃការអប់រំ

-គ្រូមួយចំនួនរើសអើងនិងលំអៀង

-គ្រូមួយចំនួនប្រើអំពើហិង្សាជាមួយសិស្ស

២-<u>សម្ភារៈ</u>

-ខ្វះឯកសារសំរាប់សិស្ស

-ខ្វះសំភារៈសិក្សា (ឧបករណ៍ពិសោធន៍ តុ ទូ កៅអី ក្តាខៀន...)

-ខ្វះសំភារៈកីឡា

-ខ្វះសំភារៈកំសាន្ត និងកន្លែងកំសាន្តសំរាប់កុមារ

៣-<u>អាគារ</u>

-ខ្វះសាលារៀន

-សាលារៀននៅឆ្ងាយពីផ្ទះ (តំបន់ដាច់ស្រយាល)

-ខ្វះអាគារស្នាក់នៅសំរាប់គ្រូបង្រៀន និងសិស្សមកពីឆ្ងាយ

-សាលាមត្តេយ្យមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់

៤-<u>ការចុះឈ្មោះចូលរៀន</u>

-មានការកើនឡើង

-ការបោះបង់ចោលការសិក្សាមានចំនួនកើនឡើងដែរ

៥-<u>កម្មវិធីសិក្សា</u>

-ខ្វះសាលាកុមារមេត្រី

-ខ្វះកន្លែងស្នាក់នៅសំរាប់គ្រូ

តទៅទំព័រទី១២

តពីទំព័រទី២

ដើម្បីការពារសិទ្ធិកុមារ(CCPCR) អង្គការគ្រួសារថ្មី(KT)។ ក្រៅពីអង្គការជាសមាជិករបស់បណ្តាញអង្គការទាំងពីរ មានអង្គការ និងស្ថាប័នផ្សេងៗទៀតដែលបានចូលរួមសហការផ្តល់ព័ត៌មាន ផងដែរដូចជាៈ អង្គការសកម្មភាពដើម្បីកុមារ(APLE) អង្គការកម្ពុជាដើម្បីជួយស្ត្រីមានវិបត្តិ(CWCC) អង្គការមាតុភូមិយើង(Homeland) អង្គការកុមាររីករាយ(KMR) គណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា(BAKC) ៦-អង្គការអភិវឌ្ឍកុមារ និងជនពិការកម្ពុជា(CCHDO) អង្គការក្រុមអ្នកច្បាប់ការពារសិទ្ធិកម្ពុជា(CDP) អង្គការតំណក់ទឹក(Goutte D' Eau) ។

របាយការណ៍នេះ បានបង្ហាញអំពីការរកឃើញករណីរំលោភសេពសន្ថវៈមានចំនួន ៥៥៨ ករណី ដែលឆ្នាំ២០០៣មាន ៣១៨ករណី និងឆ្នាំ២០០៤មាន ២៤០ករណី យោងតាមទិន្នន័យដែលប្រមូលបានពី ២១ ខេត្ត-ក្រុង និងករណីជួញដូរមាន ៧៦១ ករណី (ឆ្នាំ២០០៣មាន ៣៩៣ករណី និងឆ្នាំ២០០៤មាន ៣៦៨ករណី) យោងតាមទិន្នន័យដែលប្រមូលបានពី ១០ ខេត្ត-ក្រុង។ ទោះបីជាមាននិន្នាការថយចុះក៏ដោយ គេសង្កេតឃើញថាករណីរំលោភត្រូវបានរាយការណ៍ថា មានការកើនឡើងនៅខេត្តបន្ទាយមានជ័យ និងប៉ៃលិន ចំណែកខេត្តកំពត និងកោះកុងនៅដដែល។ ហើយយើងមិនឃើញមានរបាយការណ៍មកពីខេត្តព្រះវិហារ និងស្ទឹងត្រែងទេ ។ ករណីរំលោភមានអំពើហិង្សាកាន់តែកើនឡើង តាមរយៈការកើនឡើងនូវចំនួនជនល្មើស និងការប្រើប្រាស់អាវុធ ។ កុមារីក្មេងៗជាគោលដៅនៃការរំលោភ ហើយមានការកើនឡើងនៅឆ្នាំ ២០០៤។ ភាគច្រើនករណីរំលោភត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើងដោយបុរសជនជាតិខ្មែរ (មានជនបរទេសតិចតួច) ហើយស្ត្រីជាអ្នកចូលដៃនៅក្នុងករណីខ្លះផងដែរ ។ ជនល្មើសមានគ្រប់វ័យ រួមទាំង មនុស្សចាស់ និងក្មេងប្រុស ដែលចំនួនជនប្រព្រឹត្តបទល្មើសជាកុមារាមានការកើនឡើងនៅឆ្នាំ ២០០៤។ ភាគច្រើននៃការរំលោភត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើងដោយអ្នកដែលស្គាល់គ្នាជាមួយជនរងគ្រោះ ដូចជាអ្នកជិតខាង មនុស្សដែលស្គាល់គ្នា និងសមាជិកក្នុងគ្រួសារ។

ចំណែកករណីជួញដូរវិញ ភាគច្រើនកើតនៅទីក្រុង និងតាមព្រំដែន។ គេសង្កេតឃើញថា ករណីជាច្រើនជាករណីជួញដូរក្នុងប្រទេស ហើយមានករណីមួយចំនួនត្រូវបានជួញដូរទៅប្រទេសថៃ និងម៉ាឡេស៊ី។ នៅឆ្នាំ ២០០៤ ប្រទេសមួយចំនួនដូចជា វៀតណាម និងចិនត្រូវបានគេកត់សំគាល់ថា ជាប្រទេសគោលដៅ បន្ថែមទៀតក្នុងការជួញដូរពីកម្ពុជា។ ទីក្រុងភ្នំពេញ ក្រុងព្រះសីហនុ និងខេត្តសៀមរាប ជាគោលដៅចំបងនៅក្នុងប្រទេស។ ជនរងគ្រោះភាគច្រើនជាជនជាតិខ្មែរ និងមានខ្លះជាជនជាតិវៀតណាម ដែលភាគច្រើនជាកុមារក្រោមអាយុ ១៨ ឆ្នាំ រួមទាំងកុមារដែលមានអាយុពី ៩-១២ឆ្នាំ ។ ចំណែកជនល្មើសភាគច្រើនជាស្ត្រី។ ភាគច្រើននៃជនល្មើសមានជាប់ពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់ ឬប្រយោលទៅនឹងឧស្សាហកម្មផ្លូវភេទ។ គេសង្កេតឃើញមានប៉ូលីស និងមន្ត្រីរាជការខ្លះក៏ជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងបទល្មើសនេះផងដែរ ហើយជនល្មើសផ្សេងទៀតរួមមាន ម្ចាស់ហាងកាហ្វេ អ្នកបើកបរតាក់ស៊ី កម្មកររោងចក្រ អ្នកលក់អង្ករ កសិករ និងអ្នកនេសាទ ជាដើម ។ សមាជិកគ្រួសារដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធក្នុងករណីជួញដូរត្រូវបានបង្ហាញថាមានការថយចុះ ។

ទោះបីជាមានលទ្ធផលក្នុងពេលនេះហើយក៏ដោយ លោក ជិន ច័ន្ទវាសនា តាងនាមអ៊ិកផាត និង គ.អ.ស.ក សូមអំពាវនាវដល់អង្គការនិងស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធទាំងអស់មេត្តាបន្តចូលរួមសហការផ្តល់យោបល់កែលំអ លើគម្រោង

តទៅទំព័រទី៧

តមកពីទំព័រទី៦

នេះលើកក្រោយៗ អោយកាន់តែល្អឡើង និងចូលរួមប្រមូលទិន្នន័យ និងផ្តល់ទិន្នន័យអោយបានលំអិត ទាក់ទងនឹងករណីនីមួយៗ។

លោក មាស សំណាង ប្រធានគណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិ នៃគណៈកម្មាធិការអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដើម្បីសិទ្ធិកុមារ ក្នុងឱកាសបិទអង្គសិក្ខាសាលា បានសំដែងនូវអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ វត្តមានរបស់អ្នកចូលរួមទាំងអស់ ដែលអញ្ជើញមកពីស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល ស្ថានទូត ម្ចាស់មូលនិធិ និង អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ជាតិនិងអន្តរជាតិទាំងឡាយ ដែលបានចូលរួមសិក្ខាសាលាក្នុងព្រឹកនោះ។ លោកបន្តទៀតថា សិក្ខាសាលានេះ បានផ្តល់នូវព័ត៌មានដ៏មានតំលៃពាក់ពន្ធ័នឹងបទល្មើស នៃការជួញដូរនិងរំលោភសេពសន្ថវៈ សម្រាប់ជាមូលដ្ឋាន ដល់ស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធនានា ក្នុងការរៀបចំផែនការសកម្មភាព និងធ្វើសេចក្តីសំរេចចិត្ត។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ របាយការណ៍ថ្ងៃនេះ ក៏បានឆ្លុះបញ្ចាំងពីលទ្ធផលនៃការខិតខំប្រឹងប្រែង របស់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ក្នុងការលុបបំបាត់អំពើជួញដូរនិងរំលោភសេពសន្ថវៈ។ ហើយលោកសង្ឃឹមថា ឆន្ទៈនិងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងទាំងនេះ នឹងធ្វើអោយប្រទេសកម្ពុជាក្លាយជាប្រទេសរុងរឿងមួយ ដែលពុំមានករណីរំលោភនិងជួញដូរដ៏ច្រើនដូចសព្វថ្ងៃទៀតឡើយ នៅថ្ងៃអនាគត។

ទស្សនកិច្ចរបស់គណៈប្រតិភូភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិស៊ុយអែត

ក្នុងដំណើរទស្សនកិច្ចរយៈពេល ១ សប្តាហ៍របស់ខ្លួននៅប្រទេសកម្ពុជា នៅថ្ងៃអង្គារទី១៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៧ គណៈប្រតិភូមកពីទីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិស៊ុយអែតចំនួន៣រូប និងអមដំណើរដោយលោក ព្រំ ថារី ទីប្រឹក្សាប្រចាំប្រទេស ផ្នែកសិទ្ធិកុមារ នៃអង្គការភ្លែនអន្តរជាតិ កម្ពុជា បានអញ្ជើញមកបំពេញទស្សនកិច្ចនៅ គណៈកម្មាធិការអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដើម្បីសិទ្ធិកុមារ ដើម្បីស្វែងយល់ពីសកម្មភាពការងារ និងលទ្ធផលដែល គ. អ. ស. ក បានសម្រេចបាន ក្នុងការអនុវត្តគំរោងតស៊ូមតិដើម្បីការចូលរួមរបស់កុមារ ដែលស្ថិតនៅក្រោមជំនួយឧបត្ថម្ភថវិការបស់អង្គការភ្លែន។

លោក មាស សំណាង និងសមាជិក សមាជិកាគណៈកម្មាធិការប្រតិបត្តិ ព្រមទាំងបុគ្គលិកទាំងអស់ បានជួបសំណេះសំណាលនិងសំដែងការគួរសមចំពោះប្រតិភូនៅរសៀលថ្ងៃទី ១៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៧។ លោក មាស សំណាង បានជំរាបជូនត្រួសៗអំពីប្រវត្តិ ដំណើរការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ គ.អ.ស.ក ព្រមទាំងស្ថានភាពទូទៅរបស់កុមារក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ជូនដល់សមាជិកគណៈប្រតិភូ។

លោក ស៊ុំ ចំរុង អគ្គលេខាធិការ គ. អ. ស. ក បានបង្ហាញជូនគណៈប្រតិភូ អំពីដំណើរការរីកចំរើននៃការអនុវត្តគំរោងតស៊ូមតិដើម្បីការចូលរួមរបស់កុមារ។ រហូតមកទល់នឹងពេលនេះ គ.អ.ស.ក រៀបចំ អោយមានបណ្តាញកុមារអ្នកតស៊ូមតិនៅថ្នាក់ជាតិក្នុងក្របខ័ណ្ឌការងារអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិ-

តទៅទំព័រទី៨

តមកពីទំព័រទី៧

បាល ដែលក្នុងនោះមានតំណាងកុមារមកពី១១ខេត្ត/ក្រុង នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ក្រុមកុមារទាំងនេះបានជួបជជែកពិភាក្សាអំពីស្ថានភាពរបស់កុមារនៅតាមសហគមន៍របស់ពួកគេផ្ទាល់យ៉ាងទៀងទាត់ ហើយពួកគេ បានចូលរួមចែករំលែកនូវទស្សនៈស្តីពីស្ថានភាពរបស់កុមារ និងអនុសាសន៍ទៅកាន់រដ្ឋាភិបាលនៅក្នុងវេទិកាកុមារ ពិគ្រោះយោបល់លើសេចក្តីព្រាងរបាយការណ៍ស្តីពីការអនុវត្តអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារនៅកម្ពុជា និងចូលរួមធ្វើការពិនិត្យឡើងវិញ លើការអនុវត្តពិភពលោកសមស្របសំរាប់កុមារ និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សក្នុងសន្និសិទ្ធកុមារនៃតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ (ប្រាំបួនប្រទេសចូលរួម) នៅប្រទេសហ្វីលីពីន។ គ.អ.ស.ក កំពុងរៀបចំ របាយការណ៍បន្ថែមស្តីពីការអនុវត្តអនុសញ្ញាសិទ្ធិកុមារនៅកម្ពុជាដើម្បីដាក់ជូនអង្គការសហប្រជាជាតិ។ល។

លោក **Johan Norqvist** តំណាងទីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិស៊ុយអែតមានចំណាប់អារម្មណ៍សំដែងនូវ ការកោតសរសើរចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ គ.អ.ស.ក ក្នុងការលើកកំពស់ ការអនុវត្តសិទ្ធិកុមារក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ជាពិសេសលើកកំពស់ ការចូលរួមរបស់កុមារទាំងនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ថ្នាក់ជាតិ និងអន្តរជាតិ។

នៅព្រឹកថ្ងៃទី១៤ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៧ ក្រុមប្រតិភូបានចុះជួបសំណេះសំណាលជាមួយក្លឹបកុមាររបស់អង្គការលីកាដូនៅសាលាស្រុកមុខកំពូល ខេត្តកណ្តាល ដែលក្លឹបនេះជាសមាជិកមួយនៃបណ្តាញកុមារអ្នកតស៊ូមតិ។

សិក្ខាសាលាស្តីពីការរៀបចំកម្មវិធីដោយផ្អែកលើសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់កុមារ

គណៈកម្មាធិការអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដើម្បីសិទ្ធិកុមារ (គ.អ.ស.ក) បានរៀបចំសិក្ខាសាលា ស្តីពីការរៀបចំកម្មវិធីដោយផ្អែកលើសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់កុមារ(Child Rights Programming) កាលពី ថ្ងៃទី ០៦ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០០៧ ដោយមានសិក្ខាកាមចូលរួមសរុបចំនួន ៤០រូប មកពីអង្គការជាសមាជិក និង បុគ្គលិក គ.អ.ស.ក។

លោក ស៊ុំ ចំរុង អគ្គលេខាធិការ គ.អ.ស.ក មានប្រសាសន៍ថា សិក្ខាសាលានេះរៀបចំឡើង ក្នុងគោលបំណងដើម្បីចែករំលែកចំណេះដឹងអំពីការរៀបចំកម្មវិធីដោយផ្អែកលើសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់កុមារ ក្នុងចំណោមអង្គការជាសមាជិក។ លោកបន្តទៀតថា វាគ្មិនសំខាន់ដែលត្រូវបានអញ្ជើញអោយចូលរួម សម្របសម្រួលសិក្ខាសាលាក្នុងថ្ងៃនេះ គឺលោកស្រី ខាត់ ទីឯករិសុទ្ធ ជាប្រធានកម្មវិធីនៃអង្គការន័រវេស៊្សសង្គ្រោះ កុមារ។

ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនោះ លោក ស៊ុំ ចំរុង តាងនាម គ.អ.ស.ក និង សិក្ខាកាមទាំងអស់ សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុត ចំពោះអង្គការន័រវេស៊្សសង្គ្រោះកុមារ ដែលបានឧបត្ថម្ភទាំងថវិកា និងធនធានមនុស្សក្នុងការចែករំលែកនូវចំណេះដឹងលើប្រធានបទនេះដល់អង្គការជាសមាជិករបស់ គ.អ.ស.ក។

លោកស្រី ខាត់ ទីឯករិសុទ្ធ ណែនាំសិក្ខាកាមអោយស្គាល់គ្នា

សេចក្ដីថ្លែងការណ៍ស្ដីពីស្ថានភាពកុមារ

គណៈកម្មាធិការអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដើម្បីសិទ្ធិកុមារ (គ.អ.ស.ក) បានរៀបចំ អនុម័តកាលពី ថ្ងៃទី២៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៧ ទៅលើសេចក្ដីថ្លែងការណ៍ស្ដីពីស្ថានភាពថ្មីៗរបស់កុមារនៅកម្ពុជា ដើម្បីចូលរួមចំណែកដល់ការរៀបចំវេទិកាសហប្រតិបត្តិការដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ដែលគ្រោងរៀបចំធ្វើឡើង នៅខែមិថុនាខាងមុខនេះ។ សេចក្ដីថ្លែងការណ៍នេះត្រូវបានរៀបចំឡើងក្រោមកិច្ចសហការជាមួយ វេទិកាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងសម្ព័ន្ធអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងវិស័យផ្សេងៗទៀតជាច្រើន។

វាជាឯកសារយោងមួយសំរាប់កិច្ចពិភាក្សាពិគ្រោះយោបល់រវាងរាជរដ្ឋាភិបាល និងសហគមន៍ផ្ដល់ជំនួយសំរាប់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការពិនិត្យមើលទៅលើការរីកចំរើនលើការអនុវត្តសិទ្ធិកុមារ បញ្ហាដែលកំពុងប្រឈម និងអនុសាសន៍នានាដែលរាជរដ្ឋាភិបាលគួរតែចាត់វិធានការអោយមានប្រសិទ្ធិភាពដើម្បីធ្វើអោយប្រសើរឡើងនូវស្ថានភាពរបស់ កុមារនៅ កម្ពុជា។

ខាងក្រោមនេះគឺជាខ្លឹមសារនៃអនុសាសន៍ដែលមាន នៅក្នុងសេចក្ដីថ្លែងការណ៍ឆ្នាំ២០០៧:

១- ការអនុវត្តន៍ និងការតាមដានការអនុវត្តន៍អនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្ដីពីសិទ្ធិកុមារ

ក្រុមប្រឹក្សាជាតិកម្ពុជាដើម្បីកុមារគប្បី :

-ជាស្ថាប័នមួយដែលមានឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីជាប្រធាន ឬអគ្គលេខាធិការមានឋានៈខ្ពស់ជាងបច្ចុប្បន្ន

-រៀបចំបណ្ដាញការងាររបស់ខ្លួនរហូតដល់ខេត្ត-ក្រុង និងស្រុក-ខ័ណ្ឌ

-មានបុគ្គលិក និងមន្ត្រីផ្ទាល់របស់អង្គភាព សំរាប់ដំណើរការ ការងារ

-ទទួលការបង្កើនធនធាន ទាំងធនធានមនុស្ស និងថវិកា

-បង្កើតប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន ដើម្បីតាមដានការអនុវត្តន៍ អនុសញ្ញាស្ដីពីសិទ្ធិកុមារ

២- គ្រឿងញៀន

រាជរដ្ឋាភិបាលគួរតែ:

-រឹតបន្ដឹងការអនុវត្តច្បាប់ ដោយបង្ក្រាបសកម្មភាពផលិត ជួញដូរ និងបណ្ដាញចែកចាយគ្រឿងញៀន អោយមានប្រសិទ្ធិភាព។

-បង្កើនការអប់រំផ្សព្វផ្សាយ អំពីផលវិបាកនៃការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន និងការប្រព្រឹត្តបទល្មើស ដល់ប្រជាជនគ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន។

-បង្កើនថវិកា និងធនធានមនុស្សដែលមានជំនាញច្បាស់លាស់ក្នុងការព្យាបាលដល់ជនរងគ្រោះដោយសារគ្រឿងញៀន។

-បង្កើនមណ្ឌលស្ដារនីតិសម្បទា និងបណ្ដុះបណ្ដាលវិជ្ជាជីវៈ អោយបានច្រើនកន្លែង ដោយមិនគិតថ្លៃ។

-បង្កើតកម្មវិធីសមាហរណកម្មដល់អ្នកដែលស្ដារនីតិសម្បទារួចហើយ ទៅកាន់គ្រួសារ និងសហគមន៍វិញ។

៣- ហ៊ីវ/អេដស៍

រាជរដ្ឋាភិបាលគួរតែ:

-បន្តបង្កើនការផ្ដល់ថ្នាំប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ ដោយឥតបង់ថ្លៃដល់ប្រជាពលរដ្ឋ

-បង្កើតកម្មវិធីទ្រទ្រង់ដល់កុមារកំព្រាដោយសារ ឪពុកម្ដាយស្លាប់ដោយជម្ងឺអេដស៍

-លើកកំពស់ការជួយឧបត្ថម្ភរបស់សហគមន៍ ដល់កុមារកំព្រានិងលុបបំបាត់ភាពរើសអើងចំពោះកុមារកំព្រាដោយសារ

តទៅទំព័រទី១០

តពីទំព័រទី៩

ឪពុកម្តាយស្លាប់ដោយជម្ងឺអេដស៍ និងកុមារដែលផ្ទុកមេរោគអេដស៍។

៤- ការរំលោភ ការជួញដូរ និងការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទលើកុមារ

រាជរដ្ឋាភិបាលគួរតែ:

-អនុម័តអោយបានឆាប់រហ័សនូវផែនការជាតិ៥ឆ្នាំលើកទី២ ប្រឆាំងការជួញដូរ និងកេងប្រវ័ញ្ច ផ្លូវភេទលើកុមារ

-ជំរុញការអនុម័តច្បាប់ថ្មីស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើពង្រត់ និងលក់ដូរមនុស្ស និងអំពើធ្វើអាជីវកម្មលើមនុស្សអោយបានឆាប់រហ័ស។

-ពង្រឹងការអនុវត្តន៍ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌក្នុងការផ្តន្ទាទោសជនល្មើសរំលោភនិងកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទលើកុមារ។

-បំបាត់ការផ្សព្វផ្សាយទស្សនាវដ្តី កាសែតវីដេអូអាសអាភាស ដោយធ្វើការពង្រឹងការអនុវត្តន៍ ប្រកាសអន្តរក្រសួងលេខ១៤ស.ស.រ ចុះថ្ងៃទី៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០០ ស្តីពីការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើ រូបភាពអាសអាភាស ។

-ពង្រឹងការអប់រំពីសីលធម៌សង្គមនិងបង្កើតវិធានការទប់ស្កាត់នៅតាមសហគមន៍ តាមរយៈការចូលរួមរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ប៉ូលីស មេភូមិ ព្រះសង្ឃ និងអ្នកដែលមានឥទ្ធិពលក្នុងសហគមន៍។

៥- ពលកម្មកុមារ

រាជរដ្ឋាភិបាលគួរតែ:

-អនុម័តអោយបានឆាប់រហ័សនូវផែនការជាតិស្តីពីការប្រឆាំងទម្រង់ធ្ងន់ធ្ងរបំផុតនៃពលកម្មកុមារ។

-ការផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ នៅពេលដែលដកយកកុមារចេញពីស្ថានភាពពលកម្មធ្ងន់ធ្ងរ ត្រូវជាជំនាញដែលកុមារអាចរកប្រាក់ចំណូលបានគ្រប់គ្រាន់ ហើយការវិភាគអំពីតំរូវការទីផ្សារគួរ តែធ្វើឡើងជាមុន។

-បង្កលក្ខណៈអោយកុមារដែលកំពុងបំរើការងារនៅតាមផ្ទះ មានឱកាសទទួលបាននូវការអប់រំ ដោយបង្កើតកម្មវិធីអប់រំម្ចាស់ផ្ទះ ដែលយកកុមារមកបំរើការងារ។

-បើកយុទ្ធនាការថ្នាក់ជាតិមួយដើម្បីអោយមហាជនចាប់អារម្មណ៍ លើបញ្ហាកុមារបំរើការងារតាមផ្ទះ។

-បង្កើតនូវយន្តការនៅក៏រិតសហគមន៍ដើម្បីត្រួតពិនិត្យការរំលោភបំពានធ្ងន់ធ្ងរ។

៦- ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌សំរាប់កុមារ

រាជរដ្ឋាភិបាលគួរតែ:

-ជំរុញអោយបានរហ័សលើការអនុម័តច្បាប់ស្តីពីយុត្តិធម៌អនីតិជន ដែលកំពុងស្ថិតនៅក្នុងសេចក្តីព្រាងនៅឡើយ ។

-បំបែកកុមារដែលត្រូវជាប់ឃុំឃាំងជាបន្ទាន់ ចេញពីមនុស្សពេញវ័យ និងធានាអោយមានកម្មវិធីអប់រំ និងស្តារនីតិសម្បទាដល់កុមារដែលជាប់ពន្ធនាគារ ។

-ជំរុញអោយបានរហ័សចំពោះការបង្កើតតុលាការសំរាប់រឿងក្តីកុមារ ដាច់ដោយឡែកពីតុលាការសំរាប់មនុស្សពេញវ័យ។

-បង្កើនចំនួនចៅក្រម និងមេធាវីដែលមានជំនាញ សំរាប់ដោះស្រាយរឿងក្តីកុមារ។

ការជជែកពិភាក្សាលើពង្រាងសេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់សមាជិក គ. អ. ស. ក

តមកពីទំព័រទី១

ទោសដល់ក្រោមអប្បបរមា ឬព្យួរទោសគុក សំរាប់ការផ្តន្ទាទោសពីបទឧក្រិដ្ឋណាមួយ។ មុនពេលច្បាប់ស្តីពីស្ថានទម្ងន់ទោសនៃបទឧក្រិដ្ឋចូលជាធរមាននៅឆ្នាំ២០០២ ចៅក្រមអនុវត្តតាមបទបញ្ញត្តិស្តីពីប្រព័ន្ធតុលាការ ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ និងនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌសំរាប់អនុវត្តនៅប្រទេសកម្ពុជាក្នុងសម័យអន្តរកាល " ច្បាប់អ៊ុនតាក់ " ក្នុងការថ្លឹងថ្លែងពីស្ថានសំរាល ដើម្បីបន្ធូរបន្ថយទោស រហូតដល់ក្រោមអប្បបរមានៃទោសដែលកំណត់ ដោយច្បាប់អនុលោមតាមមាត្រា៦៨។ គេសង្កេតឃើញថា មាត្រា៦៨ នៃច្បាប់អ៊ុនតាក់ បានអនុវត្តស្របជាមួយមាត្រា៣៧-ខ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារដែលចែងថា "ការដាក់ពន្ធនាគារចំពោះកុមារ...ត្រូវបានប្រើតែសំរាប់ជាវិធានការចុងក្រោយ ហើយការដាក់ពន្ធនាគារនេះសំរាប់តែក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីសមស្របមួយប៉ុណ្ណោះ"។ មាត្រា៣៧-ខ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារគូសបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា ចៅក្រមត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយប្រើអំណាចឆន្ទានុសិទ្ធិ ដើម្បីកំណត់ទោសក្រោមអប្បបរមា ដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ រួមទាំងលទ្ធភាពនៃការផ្តន្ទាទោសមិនដាក់ពន្ធនាគារទៀតផង តែប្រការនេះ ត្រូវបានលប់ចោលដោយមាត្រា៨ និង៩ នៃច្បាប់ស្តីពីស្ថានទំងន់ទោសនៃបទឧក្រិដ្ឋ ពីលទ្ធភាពរបស់ចៅក្រម ដែលកាលពីមុនត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយមាត្រា៦៨ នៃច្បាប់អ៊ុនតាក់ ដើម្បីកំណត់ទោសមួយដែលស្រាលជាង ឬការផ្តន្ទាទោសមិនដាក់ពន្ធនាគារ ក្នុងរឿងក្តីកុមារ ដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសពីបទឧក្រិដ្ឋឬបទមជ្ឈិមណាមួយ។

ជាផលវិបាក ច្បាប់ស្តីពីស្ថានទំងន់ទោសនៃបទឧក្រិដ្ឋបង្កើត ការមើលឃើញជាបឋម អំពីការរំលោភមាត្រា ៣៧ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ។

ចាប់តាំងពីច្បាប់នេះចូលជាធរមានមក ចៅក្រមត្រូវបានតម្រូវអោយកំណត់ទោសដាក់ពន្ធនាគារ យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់កុមារ ដែលពួកគេសមនឹងទទួលត្រឹមតែការផ្តន្ទាទោសមិនដាក់ពន្ធនាគារនោះ។

ប្រទេសកម្ពុជាបានផ្តល់ សច្ចាប័នលើអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ កាលពីថ្ងៃទី១៥ ខែ តុលា ឆ្នាំ១៩៩២ ហេតុនេះហើយ ប្រទេសកម្ពុជា ត្រូវរ៉ាប់រងអនុវត្តតាមគ្រប់ទិដ្ឋភាពទាំងអស់នៃអនុសញ្ញានេះ។

មាត្រា៣១ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញចែងថា " ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទទួលស្គាល់ និងគោរពសិទ្ធិមនុស្ស ដូចមានចែងក្នុងធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងកតិកាសញ្ញា និងអនុសញ្ញាទាំងឡាយទាក់ទងទៅនឹងសិទ្ធិមនុស្ស សិទ្ធិនារី និង សិទ្ធិកុមារ។ "

មាត្រា៤៨ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញចែងថា "រដ្ឋធានារក្សា ការពារសិទ្ធិរបស់កុមារដែលមានចែងក្នុងអនុសញ្ញាស្តីពី សិទ្ធិកុមារ..."។

អានុភាពនៃមាត្រា៣១ និង៤៨ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ គឺដើម្បីដាក់បញ្ចូលបទបញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារដោយផ្ទាល់ទៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ហើយជាផលវិបាក បញ្ញត្តិច្បាប់ណាក៏ដោយដែលរំលោភ បទបញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ ក៏រំលោភរដ្ឋធម្មនុញ្ញផងដែរ ហើយបញ្ញត្តិច្បាប់ទាំងនោះគឺអធម្មនុញ្ញភាព។ ដោយសារមាត្រា ៨ នៃច្បាប់ស្តីពីស្ថានទំងន់ទោសនៃបទឧក្រិដ្ឋ បំពានតំរូវការទាំងឡាយដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា៣៧-ខ នៃអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិកុមារ ច្បាប់នេះក៏រំលោភបំពានមាត្រា៣១ និងមាត្រា៤៨ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញដែរ។

យោងតាមមាត្រា១៣៦-ថ្មីនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងមាត្រា ១៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅ នៃក្រុមប្រឹក្សា

តទៅទំព័រទី១២

តមកពីទំព័រទី១១

ធម្មនុញ្ញ ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញមានកាតព្វកិច្ច ការពារការគោរពរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងបកស្រាយរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងច្បាប់នានាដែលបានអនុម័តដោយ រដ្ឋសភា និងព្រឹទ្ធសភាដែលបានពិនិត្យចប់សព្វគ្រប់ហើយ ។

យោងតាមមាត្រា១៤២ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ បទបញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃមាត្រាណាមួយ ដែលត្រូវបានសំរេចដោយក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ថាអធម្មនុញ្ញភាព មិនត្រូវប្រកាសអោយប្រើឬអនុវត្តឡើយ ហើយតាមរយៈមាត្រា២០ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ប្រសិនបើក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញសំរេចថាបទបញ្ញត្តិណាមួយនៃច្បាប់ផ្ទុយនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ បទបញ្ញត្តិអធម្មនុញ្ញនេះ មិនត្រូវយកមកអនុវត្តទេ ប្រសិនបើបទបញ្ញត្តិទាំងនេះអាចបំបែកចេញពីអត្ថបទច្បាប់ទាំងមូល បើពុំនោះទេ អត្ថបទច្បាប់ទាំងមូលមិនត្រូវយកមកអនុវត្តទេ ប្រសិនបើបទបញ្ញត្តិទាំងនោះមិនអាចបំបែកចេញបាន ។

យោងតាមមាត្រា១៥០នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ រដ្ឋធម្មនុញ្ញគឺជាច្បាប់កំពូលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ហើយច្បាប់ទាំងអស់ និងសេចក្តីសំរេចទាំងឡាយនៃស្ថាប័ននានារបស់រដ្ឋ ត្រូវស្របនឹងរដ្ឋធម្មនុញ្ញជាដាច់ខាត ។

យោងតាមមាត្រា១៤១នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងមាត្រា១៨ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ បន្ទាប់ពីច្បាប់មួយត្រូវបានប្រកាសអោយប្រើ ព្រះមហាក្សត្រ ប្រធានព្រឹទ្ធសភា ប្រធានរដ្ឋសភា នាយករដ្ឋមន្ត្រី សមាជិកព្រឹទ្ធសភា ១/៤ សមាជិករដ្ឋសភា ១/១០ ឬតុលាការ អាចសុំអោយក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ពិនិត្យអំពីធម្មនុញ្ញភាពនៃច្បាប់នោះ ។

អង្គប្រជុំបានជជែកពិភាក្សាផងដែរទៅលើវិធីសាស្ត្រក្នុងការទូលថ្វាយ និងដាក់ញត្តិនេះជូនទៅ ព្រះមហាក្សត្រ នាយករដ្ឋមន្ត្រី ប្រធានរដ្ឋសភា និងសមាជិកទាំងអស់ ប្រធានព្រឹទ្ធសភា និងសមាជិកទាំងអស់ ព្រមទាំងកំណត់នូវកាលបរិច្ឆេទក្នុងការប្រជុំលើកក្រោយទៀត ដើម្បីកែលំអរបន្ថែមទៅលើញត្តិ និងវិធីសាស្ត្រនៃការចុះហត្ថលេខារបស់តំណាងអង្គការដែលចូលរួមគាំទ្រ។ អង្គប្រជុំបានសំរេចថានឹងរៀបចំអោយមានការចូលរួមរបស់កុមារក្នុងការគាំទ្រទៅលើញត្តិនេះផងដែរ ។

តមកពីទំព័រទី៥

-ខ្វះសាលាមត្តេយ្យ

អនុសាសន៍ :

-បន្ថែមគ្រូអោយបានគ្រប់គ្រាន់ និងបែងចែកគ្រូអោយត្រូវតាមមុខជំនាញ

-ពង្រឹងសមត្ថភាពគ្រូបន្ថែម

-សូមបន្ថែមប្រាក់ខែដល់គ្រូ ហើយបើកប្រាក់ខែអោយទៀងទាត់

-សំណូមពរដល់គ្រូបង្រៀនមេត្តាបញ្ឈប់ការប្រមូលប្រាក់ពីសិស្សពេលម៉ោងសិក្សា

-សំណូមពរកុំអោយបើកបង្រៀនគួរនៅពេលម៉ោងសិក្សារដ្ឋ និងម៉ោងចេញលេង

-រដ្ឋាភិបាលគួរចាត់វិធានការលុបបំបាត់ ការរើសអើងគ្រប់រូបភាពចំពោះសិស្ស

-ពង្រឹងការអនុវត្តន៍អោយបានត្រឹមត្រូវ នូវគោលការណ៍មិនប្រើអំពើហិង្សាលើសិស្ស

-លុបបំបាត់ការសមគំនិតរវាងនាយក និងគ្រូក្នុងការគេងប្រវ័ញ្ចលើសិស្ស

តទៅទំព័រទី១៣

តមកពីទំព័រទី១២

-បង្កើតក្រុមស៊ើបអង្កេតលើសកម្មភាពរបស់គ្រូនាយក

-បង្កើតក្រុមការងារដើម្បីតាមដាន និងត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តការងាររបស់សាលានីមួយៗ

-បន្ថែមអោយមាននូវសំភារៈសិក្សាដូចជាតុ ទូ កៅអី ឧបករណ៍ពិសោធន៍ សំភារៈកីឡា និង កំសាន្ត អោយបានគ្រប់គ្រាន់

-សាងសង់អាគារសិក្សាគ្រប់កំរិតអោយបានគ្រប់គ្រាន់

-ដោះស្រាយមធ្យោបាយធ្វើដំណើរដល់សិស្ស និងគ្រូ

-បន្ថែមអាហារូបករណ៍ដល់សិស្ស

-សាងសង់អាគារស្នាក់នៅសំរាប់សិស្សមកពីឆ្ងាយ

-ផ្សព្វផ្សាយអំពីអត្ថប្រយោជន៍នៃការសិក្សាអោយបានទូលំទូលាយ ដើម្បីកាត់បន្ថយការបោះបង់ការសិក្សា

-អោយមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ពីថ្នាក់មូលដ្ឋានដើម្បីតាមដានសង្កេតពិនិត្យ និងជំរុញអោយសិស្ស ដែលបោះបង់ការសិក្សាអោយទទួលយកការសិក្សាឡើងវិញ

-ពង្រីកសាលាកុមារមេត្រីអោយបានគ្រប់ខេត្ត-ក្រុង

-បង្កើតថ្នាក់អប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ

២-<u>ក្រុមទី ២ : បរិយាកាសគ្រួសារ និងកិច្ចថែទាំជំនួស សុខភាពមូលដ្ឋាន និងសុខុមាលភាព</u>

<u>បរិយាកាសគ្រួសារ និងការថែទាំជំនួស</u> :

<u>អនុសាសន៍</u> :

-សូមពង្រឹងនូវការអនុវត្តច្បាប់សុំកូន

-គួរតែបង្កើតមណ្ឌលកុមារកំព្រានៅកន្លែងដែលមានកុមារកំព្រាច្រើន

-សូមអោយមានប្រាក់ឧបត្ថម្ភដល់កុមារកំព្រាផ្ទាល់

-សូមអោយរាជរដ្ឋាភិបាលប្រមូលក្មេងអនាថា ក្មេងកំព្រាបិតការ សុំទាន មកនៅក្នុងមណ្ឌល

-បង្កើតបណ្តាញគាំពារកុមារនៅតំបន់ដាច់ស្រយាល

-សូមផ្តល់ភាពកក់ក្តៅ និងតំរូវការដល់កុមារកំព្រាទាំងនោះ

-តាមដានត្រួតពិនិត្យរាល់ការសុំកូនទៅអន្តរប្រទេសតាមរយៈស្ថានទូត

-ផ្តល់ការការពារកុមារក្នុងមណ្ឌល និងសុវត្ថិភាពជុំវិញមណ្ឌល

-បណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈ និងភាសាបរទេសបន្ថែមដល់កុមារកំព្រា

-សូមបន្ថែមថ្នាក់វិជ្ជាជីវៈនៅតាមសមាគមន៍ សំរាប់យុវជនឬកុមារដែលបោះបង់ចោលការសិក្សា

<u>សុខភាពមូលដ្ឋាន និងសុខុមាលភាព</u> :

-បង្កើតមណ្ឌលសុខភាពតាមភូមិ-ឃុំ

-បង្កើនវេជ្ជបណ្ឌិតជំនាញ គិលានុបដ្ឋាយិកា និងសម្ភារៈគ្រប់គ្រាន់សំរាប់ព្យាបាលនៅតាមភូមិ-ឃុំ

-ពង្រឹងការទទួលខុសត្រូវនូវតួនាទីរបស់វេជ្ជបណ្ឌិត និងគិលានុបដ្ឋាយិកាចំពោះប្រជាជននៅតាមមូលដ្ឋាន

-ផ្តល់ថ្នាំបង្ការដល់ភូមិដាច់ស្រយាល និងផ្សព្វផ្សាយអោយបានទូលំទូលាយពីផលប្រយោជន៍នៃការចាក់ថ្នាំបង្ការ

-បន្ថែមភាពកក់ក្តៅដល់កុមារពិការ និងកុមារកើតអេដស៍

៣-<u>ក្រុមទី៣ និង៤ : វិធានការការពារពិសេស</u>

<u>កុមារនិងគ្រឿងញៀន</u> :

-បង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលអប់រំគ្រឿងញៀនអោយបានច្រើន ជាពិសេសនៅតាមតំបន់ដាច់ស្រយាល

-បង្កើនជំនាញវិជ្ជាជីវៈដល់កុមារចេញពីនីតិសម្បទា (ដាច់ចេញពីគ្រឿងញៀន)

-ពង្រឹងច្បាប់គ្រឿងញៀន និងចូលរួមសហការទាំងអស់គ្នា

-មានការផ្សព្វផ្សាយតាមភូមិស្រុកពីផលវិបាកនៃគ្រឿងញៀនដល់ប្រជាពលរដ្ឋតាមសហគមន៍

តទៅទំព័រទី១៤

តមកពីទំព័រទី១៣

-បង្កើតក្រុមស៊ើបអង្កេតពីការជួញដូរគ្រឿងញៀន

-ប្រមូលកុមារញៀនថ្នាំទៅដាក់ក្នុងមណ្ឌល

កុមារបំរើការងារតាមផ្ទះ :

-បង្កើតការអនុវត្តអោយបានច្រើន

-បង្កើតមណ្ឌលផ្តល់ជំនាញផ្សេងៗ និងរកទីផ្សារ រកប្រាក់ចំណូល និងអាចអោយកុមារមានពេលរៀនសូត្រ ជាពិសេសកុមារក្រីក្រ ជួយផ្តល់ប្រាក់តណាទានដើម្បីរកស៊ី

-ផ្សព្វផ្សាយដល់ប្រជាជនពីផលប៉ះពាល់នៃពលកម្មកុមារ នៅតាមទីជនបទដាច់ស្រយាល

-កំណត់ម៉ោងធ្វើការរបស់កុមារទៅតាមទំហំការងារ

-ដាក់ពិន័យដល់ក្រុមហ៊ុន សហគ្រាស ឬជនដែលទទួលអោយកុមារធ្វើការងារធ្ងន់ៗប៉ះពាល់ដល់សុខភាពកុមារ

-ឪពុកម្តាយមិនត្រូវអោយកុមារចាកចេញពីគ្រួសារទៅរកប្រាក់កំរៃ

-ប្រមូលកុមារអន្តោប្រវេសន៍ខុសច្បាប់ ត្រលប់ទៅស្រុកកំណើតវិញ (កុមារអនាថា កុមារសុំទានតាមព្រំដែន...)

អំពើហិង្សាលើកុមារ (ក្នុងក្រុមគ្រួសារ) :

-ផ្សព្វផ្សាយពីច្បាប់ស្តីពីអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងទប់ស្កាត់អំពើហិង្សា និងកិច្ចការពារជនរងគ្រោះ

-ចុះធ្វើអន្តរាគមន៍ពីអាជ្ញាធរដែនដី និងអ្នកជិតខាង ដល់គ្រួសារដែលមានអំពើហិង្សា

-ធ្វើការណែនាំដល់ឪពុកម្តាយដែលប្រើអំពើហិង្សាលើកុមារ

-ចុះពន្យល់ណែនាំកុមារអោយស្គាល់ពីអំពើហិង្សា

អំពើហិង្សាលើកុមារ (ក្នុងសាលា) :

-មិនត្រូវប្រើអំពើហិង្សាក្នុងការអប់រំដល់កុមារ

សូមរដ្ឋាភិបាលបញ្ចូលសមិទ្ធិផលស្តីពីអំពើហិង្សាលើកុមារចូលក្នុងរបាយការណ៍ជាតិ

កុមារពិការ :

ចំណុចខ្វះខាត :

-បង្កើនមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈដល់កុមារ

-ផ្តល់ការងារដល់កុមារពិការ (ចាប់ពីអាយុ១៥-១៧ឆ្នាំ)

-គួរតែផ្តល់ឱកាសអោយកុមារពិការរាល់សកម្មភាពសង្គមដែលទាក់ទងនឹងផលប្រយោជន៍កុមារ

សូមអោយរដ្ឋាភិបាលបញ្ចូលសមិទ្ធិផលស្តីពីកុមារពិការចូលក្នុងរបាយការណ៍ជាតិ

កុមារទំនាស់នឹងច្បាប់ :

ចំណុចខ្វះខាត :

-ខ្វះខាតមេធាវីដែលមានជំនាញ

-ប្រជាជន និងអាជ្ញាធរខ្វះខាតការយល់ដឹងពីសិទ្ធិកុមារដែលទំនាស់នឹងច្បាប់

-ច្បាប់ការពារអនីតិជនដែលទំនាស់នឹងច្បាប់ មិនទាន់បានអនុម័ត

-ខ្វះខាតមណ្ឌលកែប្រែកុមារដែលប្រព្រឹត្តិបទល្មើសព្រមទាំងអ្នកជំនាញ

-ខ្វះខាតចៅក្រមជំនាញសំរាប់រឿងក្តីកុមារ

អនុសាសន៍ :

-រក្សាកិត្តិយសកុមារដែលប្រព្រឹត្តិល្មើសច្បាប់

-សូមអោយមានមេធាវីដែលមានជំនាញសំរាប់ការពារកុមារ

-បង្កើនការអប់រំដល់ប្រជាជន អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកុមារ

-ជំរុញអោយការអនុម័តច្បាប់យុត្តិធមិអនីតិជន អោយបានឆាប់រហ័ស

-ពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ និងកាត់បន្ថយអំពើពុករលួយនៅក្នុងប្រព័ន្ធតុលាការ

តទៅទំព័រទី១៥

តមកពីទំព័រទី១៤

-សូមអោយមានការដាក់ដោយឡែករវាងកុមារនិងមនុស្សពេញវ័យ

-ផ្តល់ជំនាញវិជ្ជាជីវៈដល់កុមារអំឡុងពេលនៅក្នុងមណ្ឌលកែប្រែ

-សូមអោយមានអ្នកជំនាញផ្តល់ប្រឹក្សា និងលើកទឹកចិត្តដល់កុមារ

-សូមអោយមានការបង្វែរកុមារដែលប្រព្រឹត្តិបទល្មើសតូចតាច ឬមជ្ឈឹមចេញពីប្រព័ន្ធយុត្តិធមិ

ការជួញដូរកុមារ :

ចំណុចខ្វះខាត :

-ការផ្សព្វផ្សាយមិនទាន់មានភាពទូលំទូលាយ

-ការអនុវត្តច្បាប់មានភាពធូររលុង (សៀវភៅ ឬវីដេអូអាសអាភាស) ជនល្មើសដែលមានអំណាច និងទឹកប្រាក់ នៅតែរួចខ្លួនដដែល

-កង្វះការយល់ដឹងអំពីបញ្ហាចំណាកស្រុកដោយសុវត្ថិភាព

-ទាក់ទងនឹងចំណេះដឹងអំពីការជួញដូរ និងកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ មិនទាន់ជ្រាបចូលក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំ

-សង្គមស៊ីវិល ប្រជាពលរដ្ឋ រដ្ឋាភិបាល មិនទាន់បានយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះការរំលោភបំពានផ្លូវភេទលើកុមារា

-មណ្ឌលសំរាប់ជនរងគ្រោះ មាននៅតែតំបន់ទីប្រជុំជនមួយចំនួន

-កង្វះជំនាញក្នុងការផ្តល់ប្រឹក្សាដល់ជនរងគ្រោះ

អនុសាសន៍ :

-បង្កើនការផ្សព្វផ្សាយអំពីការជួញដូរ និងការរំលោភផ្លូវភេទដល់ប្រជាពលរដ្ឋ អោយមានការយល់ដឹងកាន់តែទូលំទូលាយគ្រប់តំបន់

-សូមបញ្ឈប់ការនាំចូលវីស៊ីដេអាសអាភាស

-ពង្រឹកអោយមានការអនុវត្តច្បាប់អោយតឹងរឹងចំពោះអ្នកប្រព្រឹត្តិបទល្មើសរំលោភបំពានផ្លូវភេទលើកុមារ (ចំពោះអ្នកមានអំណាច និងទឹកប្រាក់)

-សូមអោយមានការបង្កើតបណ្តាញកុមារប្រឆាំងការជួញដូរផ្លូវភេទ និងរំលោភ ទូទាំងខេត្ត-ក្រុង

-ផ្សព្វផ្សាយអោយកាន់តែទូលំទូលាយចំពោះការជួញដូរ និងការរំលោភផ្លូវភេទលើកុមារា

-ចង់អោយមានការិយាល័យប្រយុទ្ធប្រឆាំងការជួញដូរ និងកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ នៅតំបន់ដែលសំបូរការរំលោភផ្លូវភេទ និងការជួញដូរផ្លូវភេទ

-បង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលសំរាប់ជនរងគ្រោះអោយបានគ្រប់តំបន់

-សូមអោយមានអ្នកជំនាញពិតប្រាកដផ្តល់ការប្រឹក្សា

កុមារអនាថា :

ចំណុចខ្វះខាត :

-ខ្វះខាតការស្រាវជ្រាវពីកំរិត (ចំនួន) កុមារអនាថា និងកុមារកំព្រា

អនុសាសន៍ :

-សូមបញ្ជាក់អោយច្បាស់ពីសមិទ្ធិផលអំពីកុមារអនាថា និងកុមារកំព្រាដែលរដ្ឋាភិបាលបានធ្វើ

-ពង្រីកការអប់រំ និងផ្សព្វផ្សាយដល់កុមារអនាថា

ការឡើងបកស្រាយលើលទ្ធផលនៃការពិភាក្សាតាមក្រុមនីមួយៗ

គណៈកម្មការពិនិត្យ

- លោក មាស សំណាង ប្រធាន គ. អ. ស. ក
- លោក ម៉ិច សុខា អនុប្រធាន គ. អ. ស. ក
- កញ្ញា លី សុទ្ធារី លេខាធិការ គ. អ. ស. ក
- លោកស្រី ថូ ថារី ហិរញ្ញិក គ. អ. ស. ក
- លោក ព្រុំ ធី សមាជិក គ. អ. ស. ក
- លោក ស៊ុំ ចំរុង អគ្គលេខាធិការ គ. អ. ស. ក

យកព័ត៌មាន និពន្ធ និង ក្រាហ្វិកកុំព្យូទ័រ

- លោក ឃុន ពិសី អ្នកគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន
- កញ្ញា សាយ សុភា មន្ត្រីព័ត៌មានវិទ្យា
- លោក ព្រុំ វិចិត្រ មន្ត្រីធនធានឯកសារសិទ្ធិកុមារ

បោះពុម្ពដោយ

គណៈកម្មាធិការអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដើម្បីសិទ្ធិកុមារ
អាសយដ្ឋានទំនាក់ទំនង
ផ្ទះលេខ៨A ផ្លូវ១៣៨ សង្កាត់វាលវង់ ខណ្ឌ៧មករា រាជធានីភ្នំពេញ
ទូរស័ព្ទៈ (៨៥៥)២៣ ៨៨២ ៤១២
អ៊ីមែលៈ info@ngocrc.org
គេហទំព័រៈ www.ngocrc.org

ឧបត្ថម្ភដោយ